

6 giáo sư Toán học hàng đầu thế giới tham gia đào tạo tiến sĩ ngay tại Việt Nam

17:14 07/03/2026

6 nhà Toán học người Việt đang công tác tại các trường đại học và viện nghiên cứu hàng đầu thế giới sẽ trực tiếp tham gia hướng dẫn nghiên cứu sinh trong nước. Chương trình được kỳ vọng góp phần đào tạo đội ngũ nhà toán học trình độ cao ngay tại Việt Nam, thay vì chỉ dựa vào việc du học và “xuất khẩu” nhân tài ra nước ngoài.

Ngày 6/3, Giáo sư Ngô Bảo Châu, Giám đốc Khoa học Viện Nghiên cứu cao cấp về Toán (VIASM) cho biết: Hoạt động này nằm trong chương trình “Học giả hội tụ” do VIASM triển khai. Theo kế hoạch ban đầu, 6 giáo sư người Việt đang làm việc tại nước ngoài đã cam kết tham gia chương trình, mỗi năm dành khoảng 2-3 tháng làm việc tại Việt Nam trong vòng ba năm. Trong thời gian tới, chương trình sẽ tiếp tục mở rộng với sự tham gia của nhiều nhà khoa học uy tín khác.

Các giáo sư sẽ cùng Giáo sư Ngô Bảo Châu và Phó Giáo sư Lê Minh Hà - Giám đốc điều hành VIASM trực tiếp hướng dẫn nghiên cứu sinh ngành Toán học. Trước mắt, chương trình sẽ triển khai tại Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội, bắt đầu từ năm nay.

Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội và VIASM ký thỏa thuận hợp tác

Trong số các nhà khoa học tham gia chương trình có 4 giáo sư đang làm việc tại Mỹ gồm: Giáo sư Đào Hải Long (Đại học Kansas), Giáo sư Nguyễn Xuân Long (Đại học Michigan), Giáo sư Hà Huy Tài (Đại học Tulane) và Giáo sư Nguyễn Trọng Toán (Đại học bang Pennsylvania). Hai giáo sư còn lại là Giáo sư Ngô Đắc Tuấn (Trung tâm Nghiên cứu Khoa học Quốc gia Pháp) và Giáo sư Phan Thành Nam (Đại học Ludwig Maximilian München, Đức).

Theo Giáo sư Ngô Bảo Châu, đây đều là những nhà khoa học có uy tín quốc tế, hoạt động trong nhiều lĩnh vực quan trọng của Toán học như đại số giao hoán, hình học đại số, tổ hợp, vật lý - toán, học máy và thống kê toán học.

Nhiều người trong số họ từng giành huy chương tại Olympic Toán quốc tế khi còn học phổ thông, như các giáo sư Đào Hải Long, Nguyễn Xuân Long, Ngô Đắc Tuấn và Hà Huy Tài. Bên cạnh đó, họ cũng đạt nhiều giải thưởng khoa học danh giá, tiêu biểu như Giáo sư Phan Thành Nam với giải thưởng EMS của Hội Toán học châu Âu hay Giáo sư Nguyễn Trọng Toán với giải T. Brooke Benjamin của Hiệp hội Toán học Công nghiệp và Ứng dụng quốc tế.

Theo chương trình, các nghiên cứu sinh Toán học tại Trường Đại học Khoa học Tự nhiên sẽ được miễn học phí và nhận học bổng cùng sinh hoạt phí từ Quỹ Hỗ trợ đổi mới Giáo dục Việt Nam (VIEF). Mức hỗ trợ tối đa là 16,7 triệu đồng mỗi tháng đối với nghiên cứu sinh đã có bằng thạc sĩ và 12 triệu đồng mỗi tháng đối với nhóm còn lại. Ngoài ra, người học còn được hỗ trợ chi phí tham dự các hội thảo khoa học và có cơ hội đi học tập, nghiên cứu ở nước ngoài.

Chia sẻ thêm, Giáo sư Ngô Bảo Châu cho biết chương trình hướng tới mục tiêu đào tạo đội ngũ tiến sĩ Toán học có năng lực nghiên cứu ở trình độ cao ngay trong nước, đủ khả năng cạnh tranh trên trường quốc tế. Theo ông, hiện nay số lượng nhà Toán học Việt Nam đạt trình độ nghiên cứu cao vẫn còn khá ít, trong khi Việt Nam lại có nhiều học sinh giỏi Toán ở bậc phổ thông.

“Hàng năm chỉ có 6 học sinh được chọn tham dự Olympic Toán quốc tế, nhưng thực tế có khoảng 50 em có trình độ tương đương hoặc gần như vậy. Nếu được định hướng và đào tạo bài bản, trong khoảng 10 năm tới Việt Nam có thể có khoảng 25 người theo con đường nghiên cứu Toán học hoặc làm Toán ứng dụng”, ông nhận định.

Theo Giáo sư Ngô Bảo Châu, nhiều học sinh xuất sắc hiện nay lựa chọn du học nước ngoài. Tuy nhiên, để nền Toán học phát triển bền vững, Việt Nam không

thể chỉ dừng ở việc “xuất khẩu thô” nhân tài. “Để ngành Toán thực sự mạnh, chúng ta cần thúc đẩy ‘sản xuất’ trong nước, tức là đào tạo những hạt nhân xuất sắc ngay tại Việt Nam để dẫn dắt nền Toán học”, ông nói.

Giáo sư, Tiến sĩ khoa học Vũ Hoàng Linh - Bí thư Đảng ủy Trường Đại học Khoa học Tự nhiên, Đại học Quốc gia Hà Nội cũng cho rằng: Việt Nam không thiếu học sinh có năng khiếu Toán, thể hiện qua nhiều thành tích tại các kỳ thi quốc tế. Tuy nhiên, để các em tiếp tục phát triển và trở thành lực lượng nòng cốt cho Toán học Việt Nam, việc đào tạo từ bậc cử nhân đến tiến sĩ và sau tiến sĩ đóng vai trò đặc biệt quan trọng.

Theo ông, ngoài yếu tố kinh phí và cơ sở vật chất, việc được hướng dẫn bởi các nhà khoa học xuất sắc chính là yếu tố then chốt đối với người học.

Bên cạnh chương trình đào tạo tiến sĩ, Giáo sư Ngô Bảo Châu cho biết: Ông còn ấp ủ xây dựng mô hình “lò luyện” Toán học dành cho nhiều đối tượng, từ học sinh phổ thông xuất sắc đến sinh viên và nghiên cứu sinh. Theo đó, các nhà khoa học sẽ tổ chức những khóa học chuyên đề và các buổi thảo luận chuyên sâu kéo dài cả ngày hoặc thậm chí cả tuần, thay vì chỉ giới hạn trong những tiết học ngắn.

“Tôi coi việc tham gia hỗ trợ đào tạo và nghiên cứu Toán học trong nước là một nhiệm vụ lớn của mình”, Giáo sư Ngô Bảo Châu chia sẻ. Đây cũng là một trong những lý do ông chuyển sang làm việc tại Đại học Hong Kong để có điều kiện gắn bó và hỗ trợ nhiều hơn cho hoạt động đào tạo, nghiên cứu Toán học ở Việt Nam.

PV (t/h)